

Марія ВІЛЬШАНСЬКА
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи З.К. Сороківська

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ

Характерною рисою сучасних міжнародних фінансових відносин є динамічний розвиток нових банківських продуктів та технологій. Це вимагає використання нових концепцій, методологічних і методичних підходів до вивчення можливостей та стратегій їх здійснення комерційними банками України. Вихід України у глобальне економічне середовище викликав ряд принципово нових проблем та задач, які постали перед комерційними банками. Поширення глобалізаційних процесів у світі, що супроводжується посиленням інтернаціоналізації та транснаціоналізації економіки, інтенсифікацією міжнародних торговельних та інвестиційних потоків, пришвидшенням руху товарів, послуг, факторів виробництва, інформації, технологій, загострює потребу економічних суб'єктів у якісному банківському обслуговуванні. Актуальність даної теми посилюється за рахунок того, що на сьогодні гостро постає необхідність ґрунтовного дослідження впливу глобалізації на вітчизняну банківську систему з метою попередження фінансових криз та забезпечення її сталого та ефективного розвитку.

Інтеграція національних банківських систем у світовий фінансовий простір – один із провідних напрямів економічної глобалізації. Її об'єктивною передумовою стала транснаціоналізація промислового виробництва та спорідненої з ним банківської діяльності. Транснаціоналізація банків, поява їх іноземних філій сприяє розширенню спектра міжнародних банківських продуктів і послуг, оскільки таке розширення зумовлене, по-перше, об'єктивною потребою залучення бізнесом додаткових ресурсів на внутрішні ринки для забезпечення його стабільного розвитку. По-друге, воно органічно поєднується з транснаціональним характером банківництва як різновидом комерційної діяльності й підпорядковується закономірностям диверсифікації розвитку бізнесу як такого [1, С. 148].

Безумовним є той факт, що приєднання української банківської системи до будь-якої міждержавної інтеграційної інституції викличе низку як негативних шоків, так і позитивних наслідків у її діяльності. Фінансова глобалізація, як процес супроводжується підвищенням рівня нестабільності та ризиковості, основними проявами яких є зростання кількості міжнародних фінансових криз, збільшення їх впливу на економіку окремих держав та кризових явищ у банківській діяльності загалом. Проте, варто пам'ятати, що ризики можуть бути спричинені не лише об'єктивними факторами, до яких слід віднести підвищення рівня фінансової нестабільності, конкурентне середовище, політичну ситуацію в країні, а й суб'єктивними факторами: кваліфікацією керівництва, контролем і організацією діяльності банків.

Напрямами зниження ризику фінансової нестабільності можуть стати: раціональна макроекономічна політика, тісне міжнародне співробітництво, подальше вдосконалення архітектури світової фінансової системи та ефективно налагодження банками системи ризик-менеджменту на основі новітніх інформаційних технологій, що сприятиме запровадженню у вітчизняну банківську практику сучасних методів управління ризиками

В Україні стратегічною метою державної політики в банківській сфері на сучасному етапі є забезпечення системної стабільності та інтеграції вітчизняної банківської системи у світове фінансове співтовариство. Для забезпечення цієї мети необхідно підвищити капіталізацію банків, пожвавити інвестиційні процеси, а також сприяти розбудові небанківських інститутів, які можна було б використати для нарощення та оновлення виробничого потенціалу [3, С. 358].

Інтеграційні очікування зумовлюють підвищений інтерес до вироблення спільних засад функціонування та захисту банківських секторів, а також передбачають низку позитивних і негативних ефектів від інтегрування. До основних наслідків інтеграції банківської системи України у європейський чи євразійський фінансовий простір слід віднести такі:

- безперечним наслідком інтеграції фінансового ринку стане зростання частки іноземного банківського капіталу в банківській системі України;
- процеси лібералізації руху капіталів дозволять збільшити потоки інвестицій у країну, забезпечать ліквідність, зниження вартості капіталу та стимулювання інвестиційної діяльності, збільшення довіри до країни, сприятимуть реформам фінансового сектору та розширенню фінансового ринку;
- особливу увагу слід звернути на ризики, пов'язані з вимогами Базельських угод;
- ризики валютної інтеграції;
- інтеграція банківської системи приведе до поживавлення оптимізаційних тенденцій у роботі банківських установ та зміни політики обслуговування клієнтів через впровадження новітніх банківських технологій обслуговування [2, с. 35].

Банківська система України після ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС постала перед вимогами подальшого розвитку й удосконалення на основі світових та європейських стандартів. Регіональна взаємодія національних банківських систем в умовах економічної інтеграції – об'єктивна закономірність, що потребує відповідного теоретичного та нормативно-правового забезпечення, розроблення НБУ й іншими державними інститутами комплексу регулювальних заходів для приведення банківської діяльності України у відповідність із європейськими та світовими нормами. При цьому особливої ваги набуває питання вироблення єдиної позиції всіх державних органів та їх представників щодо реалізації зазначеного напрямку інтегрування України.

Література:

1. Сишук А. Інтеграція банківських систем України та ЄС як чинник розвитку міжнародного бізнесу / А. Сишук, О. Костюк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2014. - №14. – С. 147-152.
2. Сторонянська І. З. Перспективи та ризики для банківської системи України в контексті інтеграційних процесів / І. З. Сторонянська, І. С. Музика // Стратегічні пріоритети. - 2013. - № 3. - С. 30-37.
3. Супрунова І.В. Вплив глобалізації цих процесів на банківську систему України / І.В. Супрунова // Вісник ЖДТУ. – 2008. - №2. – С. 357-364.

Василь ВОЙЦЕШИН

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри податків і фіскальної політики Г.В.Василевська

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Україна, маючи великі територіальні, природні і трудові ресурси не застосовує їх в повній мірі, а відтак, на зовнішньоекономічному ринку позиціонується, на сьогоднішній момент, як експортер, в більшій мірі, сировини. Це свідчить про те, що наша держава недовикористовує свій експортний потенціал, під яким слід розуміти здатність виробляти конкурентоспроможні товари та реалізовувати їх на міжнародних ринках за умов постійного зростання ефективності використання наявних ресурсів [1].

Дослідженням експортного потенціалу України займаються такі вітчизняні науковці, як Гутів Г.Г. [1], Зубрицький А.І. [4], Лозовський О.М. [3], які зосереджують свою увагу на перспективах його розвитку і підтримці з боку держави. Незважаючи на їх вагомий внесок, проблема експортного потенціалу не є вирішеною до сьогодні й потребує аналізу.